

Budget och verksamhetsplan 2019-2020, plan 2021

Budget 2019-2020, plan 2021	Datum för beslut:
Kommunledningskontoret	Reviderad: 2018-05-28 (efter KS)
Beslutsinstans: Kommunfullmäktige	Giltig till:

vännäs

Kommunledningskontoret

Innehållsförteckning

1.	Budgetförslagets innehåll och uppdrag	4
2.	Vision och övergripande mål.....	4
3.	Kommunfullmäktiges övergripande mål.....	5
3.1	<i>Perspektiv: Ekonomi.....</i>	<i>5</i>
3.2	<i>Perspektiv: Medborgare</i>	<i>5</i>
3.3	<i>Perspektiv: Medarbetare</i>	<i>6</i>
3.4	<i>Perspektiv: Samhällsutveckling.....</i>	<i>6</i>
3.5	<i>Nämndernas mål.....</i>	<i>6</i>
3.6	<i>Mål- och resultatuppföljning.....</i>	<i>7</i>
4.	Planeringsförutsättningar	7
4.1	<i>Utveckling av den svenska ekonomin</i>	<i>7</i>
4.2	<i>Befolkningen i Vännäs kommun.....</i>	<i>8</i>
4.2.1	<i>Befolkningsutveckling – prognos</i>	<i>9</i>
5.	Ekonomi.....	9
5.1	<i>Ekonomi i balans.....</i>	<i>9</i>
5.2	<i>Kommunens skatteintäkter</i>	<i>9</i>
5.3	<i>Kommunal verksamhet, sammanvägt prisindex</i>	<i>10</i>
5.4	<i>Medarbetare</i>	<i>11</i>
5.5	<i>Arbetsgivaravgifter.....</i>	<i>11</i>
5.6	<i>Internhyressystemet och internräntan</i>	<i>12</i>
5.7	<i>Investeringar</i>	<i>12</i>
5.8	<i>Disponering av resultatutjämningsreserven</i>	<i>12</i>
5.9	<i>Ekonomistyrningsprinciper.....</i>	<i>13</i>
5.9.1	<i>God ekonomisk hushållning</i>	<i>13</i>
5.9.2	<i>Budgetuppföljning.....</i>	<i>14</i>
5.9.3	<i>Nämndernas över-/underskott.....</i>	<i>14</i>
5.9.4	<i>Investeringar.....</i>	<i>15</i>
5.9.5	<i>Soliditet.....</i>	<i>15</i>

upplevelsenära.

5.9.6	Ekonomiska nyckeltal.....	15
5.10	Budgetram 2019-2020 samt plan 2021.....	15
5.11	Investeringsbudget.....	17
6.	Särskilda direktiv och uppdrag till nämnder	17
6.1	Kommunstyrelsen – särskilda direktiv och uppdrag.....	17
6.2	Plan- och miljönämnden – särskilda direktiv och uppdrag.....	18
6.3	Barn- och utbildningsnämnden – särskilda direktiv och uppdrag	18
6.4	Vård- och omsorgsnämnden - särskilda direktiv och uppdrag....	18
6.5	Liljaskolans styrelse - särskilda direktiv och uppdrag.....	19
7.	Räkenskaper.....	20

1. Budgetförslagets innehåll och uppdrag

Följande dokument innehåller budget och budgetramar 2019-2020 samt plan 2021.

Budgeten innehåller också avsnitt om budgetförutsättningar med kortare omvärldsanalys, ekonomistyrningsprinciper samt uppdrag till nämnderna.

Budgeten består av följande delar;

- Driftbudget 2019-2020 samt preliminära ramar 2021
- Investeringsbudget 2019-2020, plan 2021
- Kommunövergripande mål
- Särskilda direktiv och uppdrag till nämnderna

Kommunfullmäktige överlämnar en rambudget till nämnderna som därefter förfogar över sin ram. Budgetramar framställs per nämnd inkluderande kostnader och intäkter, exklusive löneökningar och inklusive kapitalkostnader. Återredovisning ska ske enligt bruttoredovisning.

Budget utgår från fakta som är kända per 2018-04-27. Speciellt gäller det de prognoser om skatter och utjämningsbidrag som redovisas i resultaträkningen.

De förändringar och direktiv som beslutas i denna budget ska genomföras av respektive nämnd. För övriga större förändringar och för principiella och genomgripande förändringar krävs samråd med kommunstyrelsen, som kan föra ärendet vidare till kommunfullmäktige för beslut. Kommunfullmäktige ska informeras om styrelsens och nämnderna fördelning av ramarna senast vid sammanträdet i december 2018.

De särskilda direktiven/uppdragen stäms av i samband med årsredovisningen. Delrapport lämnas till kommunfullmäktige i samband med delårsbokslut. Uppdragen och direktiven ska genomföras av respektive nämnd inom den givna ramen.

2. Vision och övergripande mål

Upplevelsenära Vännäs är den övergripande långsiktiga visionen för hela Vännäs kommun. Visionen tar sikte på år 2030. De tre värdeorden som visionen består av är:

- Välkomnande Vännäs
- Livfulla Vännäs
- Nytänkande Vännäs

Visionen har tre funktioner. Den första är att vara den långsiktiga målbilden för hela Vännäs kommun och beskriva det önskade framtida läget och därmed även beskriva den önskade utvecklingen av kommunen. Den andra är, att i samband med processen för att utarbeta mål och budget, utgöra utgångspunkten för de övergripandemålen som fastställs av kommunfullmäktige. Utifrån dessa

övergripande mål arbetar sedan nämnderna fram konkreta mål och åtaganden. Den tredje funktionen är att visionen utgör en gemensam kontaktyta för både Vännäs kommun som organisation och Vännäs kommun som geografisk yta. "Under" visionen kan kommunen som organisation möta andra aktörer som exempelvis närings- och föreningsliv och därmed skapa en gemensam grund för samsyn kring utveckling och åtgärder.

Fullmäktige har också definierat vad visionen innebär. Det Upplevelsenära Vännäs innebär;

- Ett utbud av upplevelser som berikar livet i Vännäs
- Ett öppet, vänligt och spännande Vännäs
- Ett Vännäs att trivas i och att vara stolt över
- Ett hållbart Vännäs

För att kunna stämma av visionen har fullmäktige även en långsiktig målbild som tar sikte på år 2022. Målbilden är:

"Livet är lätt att leva i Vännäs. Medborgarna är mer än nöjda och stolta över att vara en del av Vännäs. Det är en kommun som människor vill besöka, flytta till och verka i."

3. Kommunfullmäktiges övergripande mål

Kommunfullmäktige fastställer övergripande mål uppdelade i fyraperspektiv; ekonomi, medborgare, medarbetare och samhällsutveckling. Målen är de övergripande målen som kommunstyrelsen och nämnderna har att utveckla sina mål utifrån. Målen utgår från visionen, d.v.s. utgör inriktningen för hur kommunstyrelse och nämnder ska arbeta för att uppnå visionen om det upplevelsenära Vännäs.

Den strategiska planen utgör den långsiktiga politiska inriktningen och utgör basen för de övergripande målsättningarna.

3.1 PERSPEKTIV: EKONOMI

En fortsatt god ekonomisk hushållning ska skapa förutsättningar för att klara åtaganden, framtida behov av välfärdsinsatser, samt nya satsningar. God ekonomisk hushållning med kommunens resurser ska prägla samtliga perspektiv och målsättningar. Utifrån detta har kommunfullmäktige beslutat om följande målsättningar inom perspektivet ekonomi:

1. Nämnderna har ekonomi i balans
2. Resultatet ska uppgå till 2 % av skatter och bidrag
3. Soliditeten ska långsiktigt förbättras

3.2 PERSPEKTIV: MEDBORGARE

Alla kommunens verksamheter vänder sig på ett eller annat sätt till medborgarna. Det är viktigt att tillvarata medborgarnas uppfattning om kvaliteten på de välfärdstjänster och service som kommunen bedriver. Utifrån detta gäller följande målsättningar inom perspektivet medborgare:

4. Medborgarna trivs i Vännäs kommun
5. Medborgarna är delaktiga i kommunens utveckling, ges ett bra bemötande, en bra service och tillgängligheten till Vännäs kommuns verksamheter är god
6. Medborgarna erbjuds en effektiv och tillgänglig välfärd genom digitala tjänster och information.

3.3 PERSPEKTIV: MEDARBETARE

Kommunen är den största arbetsgivaren i Vännäs kommun. Personalen är den viktigaste resursen för att kommunen ska leverera välfärd och tjänster av god kvalitet. Kommunen ska vara en attraktiv arbetsgivare med intressanta och utvecklande arbetsuppgifter. Med kommande pensionsavgångar blir kompetensförsörjningen allt viktigare, därför är det viktigt att kommunen driver en aktiv och öppen personalpolitik med inriktning på medarbetarskap där alla medarbetares kompetenser tas tillvara på bästa sätt. Hälsa, jämställdhet, ledarskap och god arbetsmiljö är också viktiga faktorer. Utifrån detta gäller följande målsättningar inom perspektivet medborgare:

7. Medarbetarna trivs
8. Vännäs kommun har bra ledare med ett gott ledarskap
9. Vännäs har jämställda arbetsvillkor
10. Skillnaden i anställningsgrad mellan tillsvidareanställda kvinnor och män ska minska i Vännäs kommun
11. Sjukfrånvaron är högst 5 %

3.4 PERSPEKTIV: SAMHÄLLSUTVECKLING

Vännäs kommun ska åstadkomma så bra verksamheter som möjligt och trygghet i livets olika skeden. Barn och unga ska ges en bra start i livet och äldre trygghet i åldrandet. Fler ska upptäcka det upplevelsenära Vännäs som en plats att bo och leva i. Utifrån detta gäller följande målsättningar inom perspektivet samhällsutveckling:

12. De ska finnas goda förutsättningar för att leva, bo och verka i Vännäs kommun
13. Vännäs kommuns verksamheter är av god kvalitet
14. Vännäs kommun har ett väl utvecklat näringsliv och företagande

3.5 NÄMNDERNAS MÅL

I verksamhetsplanerna redovisar nämnderna sina mål med utgångspunkt från de övergripande målen. De övergripande målen inom perspektiven ekonomi och medarbetare ska intebrytas ner i nämnderna. Dessa mål ska vara desamma i nämnderna.

Nämndernas mål, inklusive verksamhetsplaner, redovisas för kommunfullmäktige varje höst. Nämndernas verksamhetsplaner och mål ska fastställas av respektive nämnd. Hur nämnderna utformar sina målsättningar bör ske i dialog med kommunstyrelsen, så att uppföljning och värdering av uppsatta mål underlättas.

3.6 MÅL- OCH RESULTATUPPFÖLJNING

Målen följs upp i årsredovisningen. I samband med tertialbokslut 2 (delårsbokslutet enligt Kommunallagen) ges en preliminär bedömning om målen kommer uppnås eller inte. Om bedömningen är att målet inte kommer att uppnås ska det i uppföljningen även ingå en beskrivning av vilka insatser som kommer att genomföras för att målet ska uppnås.

4. Planeringsförutsättningar

4.1 UTVECKLING AV DEN SVENSKA EKONOMIN

Svensk ekonomi är inne i en högkonjunktur och vi räknar med att BNP växer med närmare 3 procent i år. Inhemsk efterfrågan förväntas försvagas under 2019, men samtidigt blir utvecklingen i omvärlden något bättre vilket gynnar svensk export. Högkonjunkturen når då sin topp, men svensk BNP växer långsammare. I och med att antalet arbetade timmar inte beräknas öka alls nästa år sker det en snabb uppbromsning av skatteunderlagstillväxten. Det innebär att ett betydande glapp riskerar uppstå mellan kommunsektorns intäkter och de kraftigt växande behov av skola, vård och omsorg som den snabba befolkningsutvecklingen för med sig.

Under konjunkturåterhämtningen har det framför allt varit den inhemska efterfrågan som drivit tillväxten. Tillväxten i omvärlden har varit svag. Nu tar den internationella utvecklingen bättre fart och svensk export växer också snabbare. I Europa, där många länder har haft en mycket svag återhämtning sedan 2010, tar det något bättre fart. I USA är förväntningarna, åtminstone på kort sikt, positiva. Även i tillväxtländerna har en negativ trend brutits.

Däremot mattas tillväxten i svensk inhemsk efterfrågan av något. Nästa år förväntas tillväxten i investeringarna växla ned. Det är framförallt bostadsbyggandet som från en hög nivå inte längre kan växa i samma takt som tidigare. Även hushållens och kommunsektorns konsumtion ökar långsammare än tidigare. Sammantaget innebär det att vi räknar med att kalenderkorrigerad BNP växer med 2,9 procent i år, 2,1 procent 2019 och 1,4 procent 2020.

Trots ett alltmer ansträngt arbetsmarknadsläge antas löneutvecklingen bli fortsatt dämpad. De löneavtal som slutits för de närmaste åren ligger på låga nivåer och löneglidningen är låg. Därmed är det inhemska inflationstrycket svagt. KPIF som 2017 ökade med 2,0 procent väntas bli något lägre i år och nästa år, för att 2020 komma något över 2 procent. Riksbanken antas därmed dröja med att höja styrräntan till i början av 2019. I takt med att styrräntan sedan stegvis höjs stiger också de räntor som påverkar hushållens ekonomi, därmed ökar KPI betydligt snabbare än KPIF.

Med den högkonjunktur som Sverige befinner sig i är det rimligt med överskott i de offentliga finanserna. I takt med att konjunkturläget normaliseras minskar överskottet i finansiellt sparande till 0,3 procent av BNP.

Nyckeltal för den svenska ekonomin

Procentuell förändring om inte annat anges

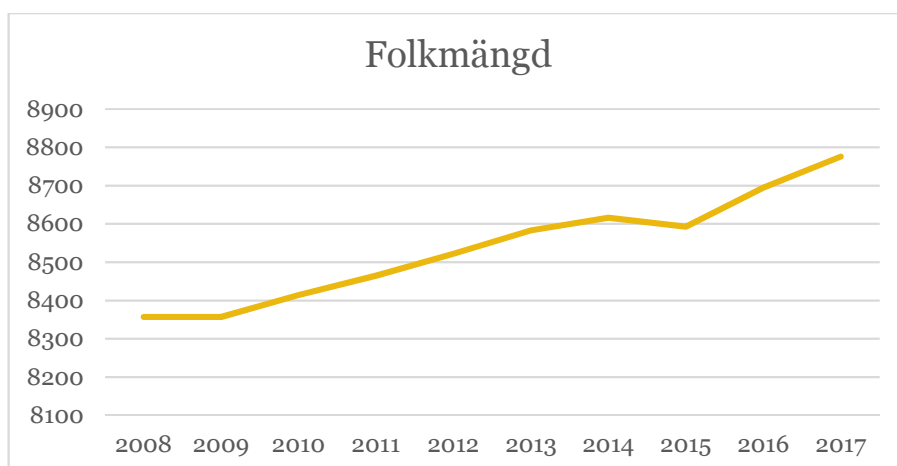
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
BNP*	3,0	2,7	2,9	2,1	1,4	1,6
Sysselsättning, timmar*	2,6	2,0	2,1	0,1	-0,4	0,1
Relativ arbetslöshet, nivå	6,9	6,7	6,2	6,3	6,5	6,6
Timlön, nationalräkenskaperna	2,2	2,7	2,9	3,1	3,4	3,5
Timlön, konjunkturlönestatistiken	2,4	2,5	2,9	3,1	3,4	3,5
Konsumentpris, KPIF-KS	1,3	1,7	1,6	1,6	2,1	2,0
Konsumentpris, KPI	1,0	1,8	1,7	2,1	2,8	2,8
Realt skatteunderlag	2,6	1,3	1,4	0,5	0,0	0,6
Befolkning	0,9	1,1	0,6	0,7	0,4	0,5

**Kalenderkorrigerad utveckling.*

Beräkningarna bygger på att den långa konjunkturuppgången i svensk ekonomi bryts 2019 och att högkonjunkturen övergår till ett läge med konjunkturrell balans i slutet av 2020. Det betyder att den starka skatteunderlagstillväxt vi kunnat vänja oss vid under den långa konjunkturuppgången sedan 2010 består till och med i år, men dämpas betydligt från och med 2019. Efter flera år med ökningstal på 4,5 procent eller mer väntar vi oss ett par år med en ökningstakt under det historiska genomsnittet. Det främsta skälet är att arbetade timmar utvecklas betydligt svagare när vi närmar oss konjunkturtoppen, minskar 2020 och bara ökar marginellt 2021. Även pensionsinkomsterna ökar i långsammare takt från och med i år. Detta motverkas endast i viss utsträckning av att lönerna väntas stiga snabbare.

4.2 BEFOLKNINGEN I VÄNNÄS KOMMUN

Under 2017 ökade befolkningen i Vännäs kommun med totalt 81 personer. Vid årets slut bodde det 8776 personer i Vännäs kommun, till skillnad från 8 685 personer den 31 december 2016.

4.2.1 Befolkningsutveckling – prognos

Vännäs beställde en långsiktig befolkningsprognos från SCB 2014, något senare långsiktigt dokument har inte tagits fram på övergripande nivå. SCB:s prognos visar på en fortsatt stark befolkningsutveckling för Vännäs kommun, år 2033 beräknas befolkningen vara 9 500.

5. Ekonomi

5.1 EKONOMI I BALANS

Kommunallagen kräver att kommunens ekonomi ska vara i balans. Den lägsta gränsen för att ha en ekonomi är att intäkterna årligen ska täcka kostnaderna.

5.2 KOMMUNENS SKATTEINTÄKTER

Kommunens skattesats 23.65. Den används för beskattning av kommunens eget skatteunderlag. Skatteunderlaget består av kommunmedborgarnas löneinkomster, övrig inkomst av tjänst, pensioner, inkomst av näringsverksamhet och övriga sociala ersättningar. Tillväxten av underlaget beror på löneökningar, höjda pensioner eller att antalet arbetade timmar ökar.

Kommunens skatteintäkter periodiseras så att preliminära intäkter kommer in i kommunkassan det år som de avser. I själva verket är skatteintäkterna preliminära fram till dess taxeringen är slutgranskad i december påföljande år. Därefter spelar prognoser över skatteunderlagets tillväxt stor roll för planering och preliminära utbetalningar.

I budgetpropositionen fastställs skatteunderlagets tillväxttal som ska gälla för innevarande och nästkommande år. Är dessa för högt prognostiserade kommer de preliminära skatteintäkterna att justeras med en negativ slutavräkning. Om det redan vid budgetbeslutet framgår att tillväxttalet är för högt ska en negativ slutavräkning budgeteras.

Om tillväxten av kommunens skatteunderlag skiljer sig från den genomsnittliga tillväxten i riket, justeras det via inkomstutjämningen. Inkomstutjämnings justering sker också i skatteavräkningen. I klartext betyder det att under en lågkonjunktur med ökad arbetslöshet påverkas utfallet negativt även om inte arbetslösheten ökar inom den egna kommunen.

Vännäs kommun använder sig av SKL:s prognoser vad gäller skatteunderlagets tillväxt, men väljer att skriva ner den till en befolkningsökning på 50 personer per år.

Skatter och bidrag 2018-2022

Belopp i tkr	2018	2019	2020	2021	2022
Skatteintäkter	416 694	430 456	443 800	460 221	479 090
Inkomstutjämningsbidrag/-avgift	101 156	104 480	107 740	111 746	116 324
Kostnadsutjämningsbidrag	9 548	6 727	6 796	6 866	6 942
Regleringsbidrag/-avgift	1 377	3 889	6 310	5 808	3 142
Strukturbidrag	4 367	4 411	4 456	4 502	4 552
Införandebidrag	0	0	0	0	0
LSS-utjämningsbidrag (inkl införanderegler)	31 189	29 870	30 174	30 485	30 823
Summa intäkter	564 331	579 833	599 276	619 628	640 872
Slutavräkning 2017, korrigeringsbidrag	-1 129	0	0	0	0
Slutavräkning 2018	403	0	0	0	0
Slutavräkning 2019	0	0	0	0	0
Fastighetsavgift	18 297	18 535	18 535	18 535	18 535
Summa intäkter (inkl avräkning och fastighetsavgift)	581 902	598 368	617 812	638 163	659 408

5.3 KOMMUNAL VERKSAMHET, SAMMANVÄGT PRISINDEX

I tabellen nedan visas SKL:s senaste bedömning av prisförändringar under perioden 2017–2022. Syftet med uppgifterna är att göra det möjligt för kommuner att räkna om från löpande till fasta priser, t.ex. i budgetarbetet, med samma förutsättningar som används i SKL:s kalkyler.

Prisindex för kommunal verksamhet (PKV)	2017	2018	2019	2020	2021
Personalkostnad*	3,6	3,1	2,9	3,5	3,5
Övrig förbrukning	2,9	2,1	2,3	2,6	2,7
Prisförändring	3,4%	2,8%	2,7%	3,2%	3,2%
*Kvalitetsjusterad lönekostnadsförändring inkl. förändring i arbetsgivaravgifter					

Prisförändringen på arbetskraft innevarande år är SKL:s prognos för timlöneökningarna för anställda i kommunerna inklusive kända förändringar av lagstadgade och avtalsenliga avgifter. Bedömningen för kommande år baserar sig på timlöneutvecklingen för hela arbetsmarknaden enligt SKL:s prognos (dock justerad för den statliga lärlönesatsningen), och beslutade förändringar av arbetsgivaravgifterna. För 2016 och 2017 påverkar lärlönesatsningen PKV med cirka 0,3 procentenheter per år.

Allt högre avsättningar för förmånsbestämda pensioner innebär ökade pensionskostnader framöver. Det påverkar även utvecklingen av sociala avgifter, främst 2018 och 2020. Det bör dock betonas att denna utveckling är starkt förknippad med antaganden om priser, löner m.m. i kalkylen. Osäkerheten ökar för varje år framåt. För 2018 och 2020 påverkar det PKV med +0,3 respektive +0,2 procentenheter.

Det sker en kontinuerlig ökning av kvaliteten på arbetsinsatsen, bland annat till följd av högre utbildningsnivå, och därmed höjda löner. Vi betraktar denna kvalitetsökning som en volymförändring och inte som en prisförändring, därför justeras timlöneökningarna ned med en uppskattning av kvalitetsökningen.

Priset på övrig förbrukning utgörs av en sammanvägning av vår prognos för KPIF-KS, dvs. konsumentprisindex med fast ränta och konstant skatt, och en uppskattad

löneandel. Lönekostnader respektive övriga prisförändringar vägs med sina respektive vikter i totalkostnaderna.

5.4 MEDARBETARE

En central pott för löneökningar läggs centralt vid sidan om förvaltningarnas ramar under 2019-2021. Vännäs utgår från SKL:s löneökningsprognos men med en lokal bedömning, vilket innebär ca 3,0 %/år. Kommunstyrelsen beviljar därefter anslag ur potten efter det verkliga utfallet. Resultatenheternas löneökningar kompenseras inte.

	2017	2016	2015	2014	2013
Lönekostnader (tkr)	371 120	382 617	355 031	340 620	330 939
Procentuell förändring av lönekostnader	-3,0%	7,2%	4,1%	2,8%	2,4%
Antal årsarbeten	1026	1093	1034	1 025	1 047
Antal årsarbeten, sjuka	82	91,5	86,8	74,0	73,0
Sjuklön dag 2-90 (tkr)	Kan ej anges	5700	4789	4 166	4 101

5.5 ARBETSGIVARAVGIFTER

Preliminära arbetsgivaravgifter 2019	
Ålderspensionsavgift	10,21
Efterlevandepensionsavgift	0,70
Sjukförsäkringsavgift	4,35
Arbetskadaavgift	0,20
Föräldraförsäkringsavgift	2,60
Arbetsmarknadsavgift	2,64
Allmän löneavgift	10,72
Summa	31,42
Avtalsförsäkringar	
Omställningsförsäkring (KOM-KL)	0,00
Tjänstegruppplivförsäkring (TGL-KL)	0,04
Avtalsgruppsjukförsäkring (AGS-KL)	0,00
Trygghetsförsäkring vid arbetskada (TFA-KL)	0,01
Avgiftsbefrielseförsäkring (AFA), inkl. löneskatt	0,00
Summa	0,05
Kollektivavtalad pension	
Avgiftbestäm d el (avgift 4,5 %)	4,80
+ löneskatt (24,26 %)	1,16
För m ånsbestäm d el (inkom ster ö tak)	1,40
+ löneskatt (24,26 %)	0,34
Summa	7,70
Summa arbetsgivaravgifter	39,17

5.6 INTERNHYRESSYSTEMET OCH INTERNRÄNTAN

SKL anger en internränta som kan användas i budgetsammanhang vid beräkning av kapitalkostnader (avskrivningar + internränta). Denna sätts utifrån sektorns egna upplåningskostnader och huvudkällan är Kommuninvests skulddatabas, KI Finans. Enligt denna metodik blir den föreslagna internräntan avseende år 2019: 1,5 procent.

I samband med intern hyressättning används $1,5\% + 1,1\% = 2,6\%$. Differensen används till att stärka fastighetsunderhållet.

5.7 INVESTERINGAR

För att stärka kommunens soliditet begränsas investeringsvolymen över tiden till maximalt motsvarande vad årets resultat + avskrivningar uppgår till. Det beräknas motsvarar ca 32 mkr/år (resultat 12 mkr + avskrivningar 20 mkr).

I syfte att uppnå långsiktig finansiering av större investeringsprojekt reserveras 15 mkr av det årliga utrymmet till det ändamålet.

Det medför att det finns ca 17 mkr/år att disponera för övriga investeringar. Förslag på specifika projekt för detta bereds av ledningsgruppen inför politiska beslut om fördelning. I syfte att förbättra den praktiska hanteringen beslut i investeringsprocessen ska två buffertnivåer finnas inarbetad i investeringsbudgeten. Nivå 1 är en buffert om ca 4 mkr som kommunstyrelsen beslutar om och nivå 2 är en buffert om ca 1 mkr som kommunchef beslutar om. Beskrivning av hur formalia om hur beslut för ianspråktagande av buffertnivåerna ska arbetas fram.

Gällande investeringar och försäljningar i samband med exploateringsaktiviteter så hålls det likvida flödena för detta utanför ramfördelningen av investeringsbudgeten. Tanken är att över tiden skall in- och utbetalningar kring detta i huvudsak motsvara varandra.

För 2019 och 2020 har investeringsnivån anpassats till kommunens resultat, vilket innebär att den beslutade investeringsbudgeten är lägre än grundbeslutet om investeringsvolymen.

5.8 DISPONERING AV RESULTATUTJÄMNINGSRESERVEN

Enligt kommunallagen får medel från en resultatutjämningsreserv (RUR) användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. När detta får göras måste framgå av de egna riktlinjerna för god ekonomisk hushållning.

Ett sätt att avgöra om RUR får disponeras är att jämföra utvecklingen av det årliga underliggande skatteunderlaget för riket med den genomsnittliga utvecklingen de senaste tio åren. Med en sådan tillämpning får reserven användas om det årliga värdet väntas understiga det tioåriga genomsnittet.

En annan förutsättning är att medlen från RUR ska täcka ett negativt balanskravsresultat.

Tabell 3. Rikets underliggande skatteunderlagsutveckling; tioårigt genomsnitt samt årlig utveckling

Förändring i procent per år

	2017	2018	2019	2020	2021
Snitt 10 år	4,0	3,9	3,9	4,0	4,0
Årlig ökning	4,4	4,4	3,1	3,1	3,7
Differens	0,4	0,5	-0,8	-0,9	-0,3

Källa: Skatteverket och SKL.

5.9 EKONOMISTYRNINGSPRINCIPER

5.9.1 God ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning innebär att såväl kommunens finansiella som verksamhetsmässiga mål uppnås, att verksamheten bedrivs långsiktigt, ändamålmässigt och effektivt och att ekonomiska aktiviteter sker i enlighet med lagar, regler och etablerade normer. Detta genomförs genom att:

- Vännäs kommun verksamhet styrs av kommunfullmäktiges fastställda mål och budget. Övergripande nivå leds av Vännäs kommuns vision och kommunfullmäktiges långsiktiga inriktning och uppdrag. Nämnderna styrs med finansiella- och verksamhetsmål samt nyckeltal (indikatorer).
- De i budget och verksamhetsplan angivna målen med indikatorer skall följas upp under budgetåret och slutligt avrapporteras i bokslut/ verksamhetsberättelser.
- Vännäs kommun skall ha en ekonomi i balans, kommunens budget ska innehålla finansiella mål och mål för verksamheten som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.
- Planeringen av den ekonomiska politiken skall utgå från ett försiktigt förhållningssätt.
- På lång sikt ska resultatet i förhållande till skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämning uppgå till lägst 2 procent, vilket motsvarar ett resultat på 12 mkr.
- Negativa balanskravsresultat ska regleras så snart som möjligt, dock senast inom tre år. Beslut ska fattas om en särskild åtgärdsplan för detta.
- Överskott är en nödvändig förutsättning för att finansiera framtida investeringar.
- Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att Vännäs kommun har god ekonomisk hushållning. Nämnderna har detta ansvar delegerat till sitt område och inom ramen för sin budget.
- De tillgängliga resurserna bestämmer graden av måluppfyllelse – ekonomin sätter gränsen och förutsätter optimalt resursutnyttjande. Vid resursbrist ska tvingande nivåer enligt lagstiftning och myndighetskrav prioriteras.
- Alla beslut ska innehålla en ekonomisk konsekvensbeskrivning som tydliggör hur beslutet påverkar kommunens ekonomi och hur det ska finansieras. Detta gäller även övergripande policys, planer och projekt som kommer att inverka på verksamheterna.

- I budget angivna ramar för verksamheterna utgör sammantagna resultatkrav för respektive nämnd. Nämnd ska hantera befarade överskridanden inom denna totalram.
- De kommunala bolagen och de affärsdrivande verksamheterna skall minst ha full kostnadstäckning samt väl avvägda resultatkrav.

5.9.2 Budgetuppföljning

För att nå en sund ekonomi i långsiktig balans ska gällande budgetramar hållas. Inom den givna budgetramen ska verksamheten präglas av ett effektivt resursnyttjande.

Kommunfullmäktige har fastställt rutiner för ekonomisk uppföljning:

- Nämnderna och förvaltningarna ska varje månad, på ett standardiserat sätt, rapportera det ekonomiska läget till kommunstyrelsens arbetsutskott. Där anges redovisat utfall vid senaste månadsskiftet, budget för perioden, eventuell budgetavvikelse och prognostiserat årsutfall. Kommentarer till avvikelser ska göras och förslag till åtgärder ska lämnas.
- Kommunstyrelsens arbetsutskott protokollför åtgärder som nämnderna och förvaltningarna förväntas genomföra för att hålla budget, med anledning av den månatliga rapporten och det förväntade utfallet.

De månatliga rapporterna sammanställs och delges kommunstyrelsen och kommunfullmäktige, inklusive förslag till beslut om åtgärder.

- Nämnderna ska utifrån den givna ramen ta ett självständigt ansvar för ekonomi. Nämnderna har ansvar och befogenheter att fatta nödvändiga beslut för att hålla budgeten. Nämnderna ska ha en långsiktighet i sina prioriteringar och utveckla former för att se över befintlig verksamhet, samtidigt som nödvändig utveckling måste beaktas. För att klara ett utfall i balans, som är ett av kommunfullmäktiges övergripande mål, måste nämnderna ha full kontroll över den ekonomiska utvecklingen över året. Det betyder att nämnderna måste skaffa sig och upprätthålla goda rutiner när det gäller budgetuppföljningen.

Kommunstyrelsen har, med hänvisning till kommunallagen 6 kap, uppsiktsplikt över nämndernas verksamhet. Styrelsen har också rätt att inhämta yttranden och upplysningar från nämnder och anställda, som behövs för att styrelsen ska kunna fullgöra sitt ledningsuppdrag.

Uppsiktsplikten gäller även för det helägda kommunala bolaget.

5.9.3 Nämndernas över-/underskott

Återställandet av ett underskott kan delas upp på 1–3 år i en återbetalningsplan, som fastställs av kommunfullmäktige.

Överskott kvittas mot tidigare underskott. För intraprenader gäller särskilda regler. Intraprenadernas anställda ska kunna påverka det egna arbetet. Särskilt avtal ska tecknas mellan intraprenaden och den aktuella nämnden. För intraprenader gäller

att uppkomna påverkbara överskott får överföras till kommande år. Därav får högst 25 procentenheter användas för individuell premiering. Underskott tas med i sin helhet.

I enlighet med kommunfullmäktiges beslut i budget 2018 ska kommunstyrelsen utreda Liljaskolans organisatoriska tillhörighet/resultatenhet.

5.9.4 Investeringar

Anläggningstillgångar är avsedda för stadigvarande bruk eller innehav i verksamheten. Med detta menas att:

- Nyttjande perioden är minst tre år
- Anskaffningsvärdet uppgår till minst ett basbelopp

Slutkostnadsredovisningen ska ske när investeringen är genomförd, dock senast året efter medel till investering har anslagits i investeringsbudgeten.

5.9.5 Soliditet

Soliditeten är ett mått på kommunens långfristiga finansiella utrymme och visar på hur stor del av tillgångarna som är finansierade med eget kapital. Soliditeten inklusive ansvarsförbindelsen avseende pensionsskuld t.o.m. -97 uppgick i bokslutet 2017 till 0,2%. Målet är att soliditeten långsiktigt ska öka.

5.9.6 Ekonomiska nyckeltal

Tkr	2017	2016	2015	2014	2013
Årets Resultat	26 932	12 226	5 547	6 850	-862
Balanskravsresultat	5 773	7 058	-5 971	7 480	7 610
Årets resultat exklusive jämförelsestörande poster	21 764	7 058	-12 271	815	7 610
Årets resultat i förhållande till skatteintäkter och gen	4,7%	2,2%	1,1%	1,4%	-0,2%
Årets investeringar	41 304	50 376	108 600	80 383	32 823
Soliditet	32,2%	28,3%	35,7%	29,2%	33,0%
Löneskatt	0,2%	-6,8%	-0,6%	-2,0%	-5,4%
Likvida medel	75 544	54 733	69 555	85 521	94 351
Själv finansieringsgrad	119,9%	63,8%	23,1%	40,3%	75,2%

Vännäs kommuns soliditet d.v.s. hur mycket av tillgångarna som är finansierade med egna medel är relativt lågt. Självfinansieringsgraden (årets resultat + avskrivningar) ligger över 100 % vilket innebär att investeringar kan ske utan lånefinansiering.

Under perioden 2012 till 2016 låg resultatet på för låg nivå, särskilt om man exkluderar jämförelsestörande poster, i genomsnitt ett resultat på knappt 2 mkr. Under 2017 skedde en förbättring av resultatet. Förbättringen berodde främst på förändrad hantering av investeringar och övergång till komponentavskrivning.

5.10 BUDGETRAM 2019-2020 SAMT PLAN 2021

Budgeten består av följande delar;

- Driftbudget 2019-2020 samt preliminära ramar 2021
- Investeringsbudget 2019-2020, plan 2021

- Kommunövergripande mål
- Särskilda direktiv och uppdrag till nämnderna

Driftbudget 2019-2020 samt plan 2021 per nämnd

tkr	Budget 2019	Budget 2020	Plan 2021
Kommunstyrelsen	-76 145	-76 145	-76 145
Plan- och miljönämnden	-8 603	-8 603	-8 603
Vård- och omsorgsnämnden	-199 305	-199 305	-199 305
Liljaskolans styrelse	1 600	1 600	1 600
Barn- och utbildningsnämnden	-267 204	-267 204	-267 204
Finansenheten	563 388	563 361	562 063
Summa	13 731	13 704	12 406

I kommunens totala resultat ingår en realisationsvinst för 2019: 4 272 tkr samt 2020: 4 272 tkr. Detta avser till största del försäljning av fastigheter till Vännäs Fastighet AB. Realisationsvinsten är periodiserad på respektive fastighets kontraktstid och bokförs på Finansenheten.

Omställningsmedel

Vid ingången av 2018 fanns totalt 25 mkr avsatta i kommunens balansräkning som omställningsmedel. Principen för att använda dessa medel är att de ska användas till kostnader som inte täcks av andra statsbidrag eller övriga intäkter, och som kan kopplas samman med mottagandet av nyanlända och flerspråkighet, samt bidra till integration i Vännäs. Omställningsmedlen fördelas mot respektive nämnd av kommunens ledningsgrupp. Uppdatering av fördelningsbeslut sker löpande. Nedan framgår aktuell prognos för fördelningen 2019-2021.

Fördelade omställningsmedel förfogas av respektive nämnd men räknas som tillfälliga medel och ingår inte i beslutade budgetramar.

Budget 2019-2020, plan 2021

	KS	POM	VOO	Lilja	BOU	Finansen	Skatter+ bidrag	Resultat
Budget 2019	-76 145	-8 603	-199 305	1 600	-267 204	-38 400	601 788	13 731
Omställningsmedel (tillfälliga medel)	-700		-6 000	-500	-1 000			
Budget + tillfälliga medel år 2019	-76 845	-8 603	-205 305	1 600	-268 204			
Budget 2020	-76 145	-8 603	-199 305	1 600	-267 204	-56 500	619 861	13 704
Omställningsmedel (tillfälliga medel)	-500		-4 000	-300	-1 000			
Budget + tillfälliga medel år 2020	-76 645	-8 603	-203 305	1 600	-268 204			
Plan 2021	-76 145	-8 603	-199 305	1 600	-267 204	-76 100	638 163	12 406
Omställningsmedel (tillfälliga medel)	-500		-2 000		-500			
Plan + tillfälliga medel år 2021	-76 645	-8 603	-201 305	1 600	-267 704			

Kommunstyrelsen ser inför 2019 flera osäkerhetsfaktorer som kan påverka kommunens resultat. Här avses faktorer som resultaten av handlingsplanen, sammanslagningen av KLK och SBF samt steg 2 i övertagande av de offentliga fastigheterna till Väfab.

Kommunstyrelsen föreslår därför kommunfullmäktige att besluta om en reservering/buffert där 6 mkr av budgeterat resultat för 2019 om det bedöms nödvändigt kan användas för att finansiera eventuella underskott. Om bufferten används påverkas resultatet.

Kommunstyrelsen förutsätter att alla förvaltningar och nämnder även fortsättningsvis arbetar för att bidra till en budget i balans på nämnds- och kommunnivå både kort- och långsiktigt.

5.11 INVESTERINGSBUDGET

Investeringsbudget, tkr	Budget 2019	Budget 2020	Plan 2021
Specificerade övriga investeringar	10 650	11 750	12 000
Investeringar finansierade via lån el tidigare avsättning	5 000		7 000
Extra stora investeringar	15 000	15 000	6 750
Summa	30 650	26 750	25 750

6. Särskilda direktiv och uppdrag till nämnder

6.1 KOMMUNSTYRELSEN – SÄRSKILDA DIREKTIV OCH UPPDRAG

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska organ med ansvar för kommunens utveckling och ekonomisk ställning. Detta innebär att kommunstyrelsen samordnar planering och uppföljning av verksamheter och ekonomi, för såväl nämnder som det helägda bolaget.

Under kommunstyrelsen finns två förvaltningar: kommunledningskontoret och samhällsbyggnadsförvaltningen. Under budgetperioden ska dessa förvaltningar slås ihop. Kommunledningskontoret arbetar i huvudsak med intern service till förvaltningar och medborgare, samt ungdoms-, föreningslivs-, utvecklings-, integrations-, arbetsmarknads- och näringslivsfrågor. Samhällsbyggnadsförvaltningen arbetar bland annat med drift och underhåll av gator och fritidsanläggningar/grönytor, gatubelysning, vatten- och renhållning och fastighetsservice.

Särskilda uppdrag och direktiv 2019-2020:

1. Att stärka fritidsområdet vid Vännäs bad och camping som mötesplats för föreningsliv, medborgare och besökare.

2. Åtgärder för att minska sjukfrånvaron ska särskilt prioriteras.
3. Ärenden som behandlar näringslivsfrågor ges förtur i handläggning.

6.2 PLAN- OCH MILJÖNÄMNDEN – SÄRSKILDA DIREKTIV OCH UPPDRAG

Plan- och miljönämnden fullgör kommunens uppgifter inom plan- och byggnadsväsendet och miljö- och hälsoskyddsområdet, samt de övriga uppgifter som enligt lag skall fullgöras av den kommunala nämnden inom dessa områden. Förutom de ovan nämnda arbetsuppgifterna fullgör nämnden även de trafikuppgifter som avses i 1 § lagen(1978:244) om nämnder för vissa trafikfrågor. Plan- och miljönämnden svarar också för räddningstjänsten och de övriga uppgifter som enligt lag skall fullgöras av den kommunala nämnden som svarar för räddningstjänsten.

Nämnden saknar egen förvaltning. Organisatoriskt tillhör avdelningarna plan- och bygg, miljö, och räddningstjänsten till samhällsbyggnadsförvaltningen.

Särskilda uppdrag och direktiv 2019-2020:

1. Åtgärder för att minska sjukfrånvaron ska särskilt prioriteras.

6.3 BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN – SÄRSKILDA DIREKTIV OCH UPPDRAG

Barn- och utbildningsnämnden ansvarar för kommunens verksamheter inom bl.a. förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg. Uppgifterna omfattar förskoleklass och grundskola. I nämnden ingår även ansvaret för den kommunala musikskolan samt biblioteksverksamheten och förverkligandet av kommunens kulturpolitiska mål.

Särskilda uppdrag och direktiv 2019-2020:

1. Åtgärder för att minska sjukfrånvaron ska särskilt prioriteras

6.4 VÅRD- OCH OMSORGSNÄMNDEN - SÄRSKILDA DIREKTIV OCH UPPDRAG

Vård- och omsorgsnämnden fullgör kommunens uppgifter inom socialtjänsten och vad som sägs i lag om socialnämnd, förutom ansvar för förskole- och fritidshemsverksamheten. Vård- och omsorgsnämnden utövar också ledningen för den kommunala hälso- och sjukvården samt ledningen för verksamheten med stöd och service enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade. Vård- och omsorgsnämnden fullgör även kommunens uppgifter enligt lag om riksfärdtjänst, lag om färdtjänst och fastställer regler för den kommunala riksfärdtjänsten.

Särskilda uppdrag och direktiv 2019-2020:

Utöver de uppgifter och ansvarsområden som vård- och omsorgsnämnden har enligt reglemente m.m. ska nämnden under planperioden 2019-2021 särskilt arbeta med:

1. Åtgärder för att minska sjukfrånvaron ska särskilt prioriteras.

6.5 LILJASKOLANS STYRELSE - SÄRSKILDA DIREKTIV OCH UPPDRAG

Styrelsen svarar för ledning, samordning och utveckling av Liljaskolans verksamhet. Liljaskolan är Vännäs kommuns gymnasieskola. Den bedriver också vuxenutbildning.

7. Räkenskaper

Budget 2019-2020, plan 2021 - Resultaträkning

(tkr)	Budget 2019	Budget 2020	Plan 2021	Budget 2018	Utfall 2017
Verksamhetens intäkter	194 420	193 380	193 380	189 615	250 463
Verksamhetens kostnader	-780 477	-797 537	-817 137	-764 151	-796 586
Verksamhetens Nettokostnader	-586 057	-604 157	-623 757	-574 536	-546 123
Skatteintäkter	430 456	443 800	460 221	426 114	411 571
Generella statsbidrag och utjämning	171 332	176 061	177 942	164 108	164 935
Finansiella intäkter	2 000	2 000	2 000	2 000	1 317
Finansiella kostnader	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000	-4 768
Årets resultat	13 731	13 704	12 406	13 686	26 932

Budget 2019-2020, plan 2021

Tkr	Budget 2019	Budget 2020	Plan 2021
Kommunstyrelsen			
Verksamhetens intäkter	119 296	119 296	119 296
Verksamhetens kostnader	-195 441	-195 441	-195 441
Verksamhetens nettokostnader	-76 145	-76 145	-76 145
POM			
Verksamhetens intäkter	3 132	3 132	3 132
Verksamhetens kostnader	-11 735	-11 735	-11 735
Verksamhetens nettokostnader	-8 603	-8 603	-8 603
VOO			
Verksamhetens intäkter	90 918	90 918	90 918
Verksamhetens kostnader	-290 223	-290 223	-290 223
Verksamhetens nettokostnader	-199 305	-199 305	-199 305
Lilja			
Verksamhetens intäkter	120 161	120 161	120 161
Verksamhetens kostnader	-118 561	-118 561	-118 561
Verksamhetens nettokostnader	1 600	1 600	1 600
BOU			
Verksamhetens intäkter	20 472	20 472	20 472
Verksamhetens kostnader	-287 676	-287 676	-287 676
Verksamhetens nettokostnader	-267 204	-267 204	-267 204
FIN			
Verksamhetens intäkter	8 500	8 500	8 500
Verksamhetens kostnader	-44 900	-63 000	-82 600
Verksamhetens nettokostnader	-36 400	-54 500	-74 100
Totalt Vännäs Kommun			
Verksamhetens intäkter	194 420	193 380	193 380
Verksamhetens kostnader	-780 477	-797 537	-817 137
Verksamhetens nettokostnader	-586 057	-604 157	-623 757
Skatteintäkter	430 456	443 800	460 221
Generella statsbidrag och utjämning	171 332	176 061	177 942
Finansiella intäkter	2 000	2 000	2 000
Finansiella kostnader	-4 000	-4 000	-4 000
Resultat	13 731	13 704	12 406

Investeringar budget 2019-2020, plan 2021

Övriga investeringar	Start	Slut	Budget 2019	Budget 2020	Plan 2021
Fastighet: Energieffektivisering 2017-2020	201701	202212	1 000	500	500
Fastighet: Storköksmaskiner Lilja	202001	202112		500	700
Gatu: Utemiljö Järnvägsstation	201901	202012		2 000	1 000
Gatu: Centrumplanering	201901	202012			2 000
Gatu: generellt 2018-2020	201801	201812	1 400	1 400	1 400
Gatu: Omb Kommendörsgatan 2017-2019	201801	201912	300		
Gatu: Omb Kommendörsgatan 2019-2020, etapp 2	201901	202012	1 000	500	
Gatu: Ny väg till skidanläggning	201901	202012	250	250	
Gatu: Pendlarparkering Vännäs	202001	202112			400
Gatu: Lekplats kvarteret Kvarnen	202001	202012		1 000	
Gatu: gata Säbo	201901	202012	150	150	
Renhållning: Investering ÅVC 2017-2020	201901	201912	150	1 000	
VA: 2017-2020 Reinvesteringar	201701	201712	2 400	2 400	2 400
Lilja: IT-verktyg	201701	201712	800	800	1 000
Lilja: Inventarier	202101	202212			500
Bredbandsutbyggnad	201601	201912	2 000		
KS: Nätverk IT	201901	202012	100	100	
KS: IT/VDI-klienter	201901	202212	100	100	100
KS: Fritid, inventarier idrottshallar - sarg Lilja	202001	202012		50	
BoU: IT-verktyg	201612	202012	1 000	1 000	1 000
BoU: Inventarier	202101	202212			500
VoF: Utrustning äldreboenden	201901	201912			500
Summa			10 650	11 750	12 000
Investeringsnivå övriga investeringar inkl buffert			17 000	17 000	17 000

Investeringar finansierade via lån el tidigare avsättning	Start	Slut	Budget 2019	Budget 2020	Plan 2021
Renhållning: 4-fack system	202001	202012	5 000		
VA: Ombyggnad reningverk, biorening	202101	202112			7 000
Summa			5 000	0	7 000

Extra stora investeringar	Start	Slut	Budget 2019	Budget 2020	Plan 2021
Fastighet: Rep o Tillbyggnad Klockaren	201801	201812	3 000		
Fastighet: Idrottshall Vegaskolan	201901	202012	4 000	6 000	
Fastighet: Medborgarhus festsal	202001	202012		2 000	
Fastighet: Omklädning/dusch, undervisningslokaler, Freja	201901	202012	8 000	7 000	
Fastighet: omb verkstadslokaler, Liljaskolan	202101	202112			3 000
Inventarier, nytt särskilt boende	202001	202012			3 750
Summa			15 000	15 000	6 750
Långsiktig investeringsnivå extra stora investeringar			15 000	15 000	15 000